

Situació d'aprenentatge¹

Títol	D'on ve la roba que portem?
Curs (nivell educatiu)	Quart de primària
Àrea	Coneixement del Medi Natural, Social i Cultural, Matemàtiques i Llengua Catalana i Literatura

¹ Les situacions d'aprenentatge són els escenaris que l'alumnat es troba a la vida real i que els centres educatius poden utilitzar per desenvolupar aprenentatges. Plantegen un context concret, una realitat actual, passada o previsible en el futur, en forma de pregunta o problema, en sentit ampli, que cal comprendre, i a la qual cal donar resposta o sobre la qual s'ha d'intervenir. És en la seva resolució que l'alumnat assolirà les competències. [Annex 5. Aprenentatge basat en situacions](#). Són propostes pedagògiques orientades al desenvolupament de les competències.

DESCRIPCIÓ (context + repte)

Per què aquesta situació d'aprenentatge? Està relacionada amb alguna altra? Quin és el context?² Quin repte planteja?³

Han acabat les vacances de Nadal i tornem a l'escola. Parlem de com de bé ens ho hem passat, dels regals que hem rebut aquests dies i de l'alegria de retrobar-nos. Ens adonem que tot i que molts dels regals són per jugar i passar-nos-ho bé, també ens han regalat molta roba i complements.

Coincideix, a més, que han començat les rebaixes d'hivern i es planteja un petit debat sobre si cal incentivar el consum de roba i altres béns relacionats o se n'ha de fer un consum responsable. Iniciem una reflexió sobre les decisions de compra de roba durant les rebaixes. Com és que es pot rebaixar tant el preu de la roba?

Parlem de la compra de roba a preus baixos i llavors mirem l'etiquetatge de la roba que portem i ens proposem el repte d'esbrinar per què la nostra roba fa tants de quilòmetres per arribar a les nostres mans.

² Context: conjunt de circumstàncies que expliquen un esdeveniment o una situació i que envolten un individu, un col·lectiu o una comunitat, etc.

³ Un repte és un desafiament que sorgeix d'una pregunta, un problema, un cas, una polèmica, una recerca, un encàrrec, un projecte, un servei..., situat en un context. Resoldre'l implica mobilitzar sabers i connectar accions a partir dels quals es desenvolupen capacitats personals.

COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES

Amb la realització d'aquesta situació d'aprenentatge s'afavoreix l'assoliment de les competències específiques següents:

Competències específiques	Àrea
1. Seleccionar i utilitzar dispositius i recursos digitals de forma responsable i eficient per tal de buscar informació, comunicar-se i treballar col·laborativament i en xarxa i per crear continguts segons les necessitats digitals del context.	Coneixement del Medi Natural, Social i Cultural
6. Analitzar críticament les causes i conseqüències de la intervenció humana en l'entorn integrant els vessants social, econòmic, cultural, tecnològic i ambiental definits en els objectius de desenvolupament sostenible, per tal de promoure la capacitat d'afrontar els problemes, aportar solucions i actuar de manera individual i col·laborativa en la seva resolució, posant en pràctica hàbits de vida i de consum responsable i sostenible.	Coneixement del Medi Natural, Social i Cultural
7. Observar, detectar, comprendre i interpretar canvis i continuïtats del medi natural, social i cultural, analitzant relacions de causalitat, simultaneïtat i successió, per explicar i valorar les relacions entre diferents elements i esdeveniments que permeten entendre el present i imaginar futurs possibles.	Coneixement del Medi Natural, Social i Cultural
5. Utilitzar connexions entre diferents idees matemàtiques, així com identificar les matemàtiques implicades en altres àrees o amb la vida quotidiana, interrelacionant conceptes i procediments per interpretar situacions i contextos diversos.	Matemàtiques
6. Comunicar i representar, de forma individual i col·lectiva, conceptes, procediments i resultats matemàtics utilitzant el llenguatge oral, escrit, gràfic, multimodal, en diferents formats i la terminologia matemàtica adequada, per donar significat i permanència a les idees matemàtiques.	Matemàtiques
2. Comprendre i interpretar textos orals i multimodals, i identificar el sentit general i la informació més rellevant, valorant, de manera progressivament autònoma, aspectes formals i de contingut bàsics per construir coneixement, formar-se opinió i eixamplar les possibilitats de gaudi i lleure.	Llengua Catalana i Literatura

TRACTAMENT DE LES COMPETÈNCIES TRANSVERSALS⁴

1. Competència ciutadana

CC3. Reflexiona i dialoga sobre valors i problemes ètics d'actualitat, comprenent la necessitat de respectar diferents cultures i creences, cuidar l'entorn, rebutjar prejudicis i estereotips, i oposar-se a qualsevol forma de discriminació i violència —incloent-hi la violència masclista, LGTBI-fòbica, racista o capacitista— o fonamentalisme ideològic.

CC4. Comprèn les relacions sistèmiques entre les accions humanes i l'entorn i s'inicia en l'adopció d'hàbits de vida sostenibles, per contribuir a la conservació de la biodiversitat des d'una perspectiva tant local com global.

2. Competència emprenedora

CE2. Identifica fortaleses i debilitats pròpies mitjançant estratègies d'autoconeixement. S'inicia en el coneixement d'elements econòmics i financers bàsics aplicant-los a situacions i problemes de la vida quotidiana per detectar aquells recursos que puguin posar les idees originals i valuoses en acció.

3. Competència personal, social i d'aprendre a aprendre

CPSAA4. Reconeix el valor de l'esforç i la dedicació personal per a la millora del seu aprenentatge i adopta postures crítiques quan es produeixen processos de reflexió guiats.

CPSAA5. Planifica objectius a curt termini, utilitza estratègies d'aprenentatge autoregulat i participa en processos d'autoavaluació i coavaluació, reconeixent les seves limitacions i sabent buscar ajuda en el procés de construcció de coneixement.

4. Competència digital

CD1. Fa cerques guiades a Internet i usa estratègies senzilles per al tractament digital de la informació (paraules clau, selecció d'informació rellevant, organització de dades, etc.) amb una actitud crítica sobre els continguts que obté.

CD3. Participa en activitats i/o projectes escolars mitjançant l'ús d'eines o plataformes virtuals que li permetin construir nou coneixement, comunicar-se, treballar col·laborativament, compartir dades i continguts en entorns digitals restringits i supervisats de manera segura i amb una actitud oberta i responsable davant el seu ús.

⁴ Les competències transversals són: competència ciutadana; competència emprenedora; competència personal, social i d'aprendre a aprendre; i competència digital.

OBJECTIUS D'APRENENTATGE I CRITERIS D'AVALUACIÓ

Objectius d'aprenentatge⁵ Què volem que aprengui l'alumnat i per a què? CAPACITAT + SABER + FINALITAT	Criteris d'avaluació⁶ Com sabem que ho ha après? ACCIÓ + SABER + CONTEXT
1. Cercar informació de diferents fonts digitals, amb l'ordinador, segons les necessitats de la tasca del moment, de forma responsable.	1. Fer ús, de forma responsable, de l'ordinador per a la cerca d'informació, en grup. 2. Identificar les fonts fiables d'informació seguint les indicacions del o de la docent.
2. Analitzar críticament les conseqüències del consum de roba tant en l'àmbit ecològic com en l'àmbit social.	3. Identificar les conseqüències generades del nostre model de consum, prenent consciència de les actituds poc sostenibles. 4. Proposar solucions o canvis possibles a escala local, que doni resposta a aquest problema ecosocial.
3. Comprendre les relacions de causalitat que generen les nostres conductes de consum, imaginant canvis que ens permetrien un futur més sostenible.	5. Identificar esdeveniments globals directament relacionats amb els nostres hàbits de consum. 6. Proposar canvis en la compra de roba per modificar els nostres hàbits de consum.
4. Analitzar les dades recollides, reconeixent les connexions de les matemàtiques com a eina indispensable per interpretar la realitat.	7. Recollir dades i usar gràfics senzills que les representin i ens permetin valorar el context. 8. Extreure conclusions a partir de les dades recollides, i establir comparatives de diferents zones del món.
5. Comunicar els resultats de la cerca emprant el llenguatge matemàtic per donar suport a les nostres conclusions.	9. Comunicar les nostres conclusions utilitzant les dades recollides en format de gràfic. 10. Argumentar les conclusions a partir de les dades recollides emprant el llenguatge matemàtic.
6. Comprendre textos multimodals d'on extreure informacions rellevants que ens permetin interpretar aquesta problemàtica ecosocial.	11. Comprendre textos multimodals en format digital relacionats amb la temàtica treballada. 12. Extreure informació rellevant de produccions multimodals relacionades amb la temàtica treballada.

⁵ Les competències específiques estan formulades de forma general i convé concretar-les per definir quins seran els aprenentatges que s'adquiriran amb la realització de la situació d'aprenentatge. Aquesta concreció ha de permetre formular unes competències pròpies de la situació d'aprenentatge que són l'equivalent dels objectius d'aprenentatge.

⁶ Els criteris d'avaluació es poden desplegar en indicadors. Un objectiu d'aprenentatge pot relacionar-se amb un, dos o més criteris d'avaluació.

SABERS

Amb la realització d'aquesta situació d'aprenentatge es tractaran els sabers següents:

	Saber	<u>Àrea</u>
1	Comunicació oral - Comprensió de textos orals en diferents contextos: activitats d'aula, situacions d'aprenentatge en qualsevol àrea i en la vida quotidiana i en mitjans de comunicació. - Aplicació d'estratègies lingüístiques elementals amb acompanyament, en contextos d'aprenentatge per dotar textos senzills d'adequació, coherència, cohesió i correcció. - Aplicació d'estratègies d'identificació i interpretació del sentit global del text i d'integració de la informació explícita de textos socials orals i multimodals senzills.	Llengua Catalana i Literatura
2	Comprensió lectora - Ús d'elements gràfics, textuais i paratextuals progressivament complexos que afavoreixen la comprensió abans, durant i després de l'experiència lectora, en textos de la vida quotidiana, mitjans de comunicació, escolars, de fets i esdeveniments d'interès general.	Llengua Catalana i Literatura
3	Digitalització de l'entorn personal d'aprenentatge - Utilització de les funcionalitats dels dispositius i recursos digitals d'aprenentatge (cerca d'informació, representació del coneixement, creació de continguts digitals...) - Aplicació guiada d'estratègies de cerca, fent valoració, discriminació, selecció i organització de les informacions més segures i eficients.	Coneixement del Medi Natural, Social i Cultural
4	Reptes del món actual - Representació de l'espai i de la terra en mapes i plànols a diferents escales emprant, entre altres, els recursos digitals. Utilització de diferents tècniques analògiques i digitals i estratègies d'orientació, a partir de l'observació dels elements del medi en la localització espacial. - Comprensió del pas de la supervivència, economia de subsistència, a la sobreproducció, economia de consum global, analitzant les activitats productives, el valor, el control dels diners i mitjans de pagament per tendir a la igualtat social i garantir l'accés universal als recursos com a resposta a les problemàtiques subjacents als objectius de desenvolupament sostenible.	Coneixement del Medi Natural, Social i Cultural

	Saber	Àrea
5	<p>Consciència ecosocial</p> <ul style="list-style-type: none"> - Coneixement de com l'activitat humana actua en la transformació i la degradació dels ecosistemes naturals per aportar mesures de conservació i protecció presents i futures. - Esment i ús dels hàbits de consum responsable, els avantatges dels productes de proximitats i la defensa dels drets com a consumidor. 	Coneixement del Medi Natural, Social i Cultural
6	<p>Sentit numèric. <i>Educació financera</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Aplicació del càlcul i l'estimació de quantitats i canvi (euros i cèntims d'euro) en la vida quotidiana (ingressos, despeses i estalvi), promovent decisions per una gestió responsable dels diners 	Matemàtiques
7	<p>Sentit estocàstic <i>Inferència: Recollir dades per resoldre preguntes</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Reconeixement i formulació de preguntes en situacions properes que es resolen recollint dades. - Organització i estratègies per a la recollida de dades. - Presa de decisions a partir de les dades. <p><i>Distribució: Criteris per organitzar les dades</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Representació gràfica i interpretació de les dades recollides (tenint en compte la classificació de les dades, la durada de la recollida i el context). - Iniciació en la representació de dades amb eines digitals entre d'altres. - Interpretació de la freqüència absoluta i la moda de la situació a analitzar. - Utilització de la lectura i de la interpretació de gràfics estadístics de la vida quotidiana (pictogrames, gràfics de barres, histogrames...). 	Matemàtiques

DESENVOLUPAMENT DE LA SITUACIÓ D'APRENTATGE

Quines són les principals estratègies metodològiques que es preveuen utilitzar? Quins tipus d'agrupament realitzarem? Quins són els principals materials que necessitarem? Etc.

El treball es realitzarà principalment en dos espais: l'aula, on es duran a terme la major part de les tasques plantejades, i l'espai exterior, on es farà la representació.

A l'aula, utilitzarem diferents agrupaments segons les tasques. Començarem amb tasques inicials treballant en gran grup, generant debat, i després passarem a tasques de desenvolupament que realitzarem en petits grups, utilitzant la metodologia de l'aprenentatge cooperatiu.

Per a l'avaluació final, és a dir, l'autoavaluació i la coavaluació, demanarem als i les alumnes que reflexionin individualment sobre el procés seguit i els aprenentatges aconseguits.

Per al desenvolupament d'aquesta situació d'aprenentatge, necessitarem una aula amb un projector per a la sessió inicial i les presentacions en grup. També necessitarem ordinadors portàtils per als grups cooperatius, per buscar informació i recopilar dades.

Per abordar el repte plantejat, aquesta situació d'aprenentatge es desenvoluparà seguint la metodologia del treball per projectes. La integració de dues àrees diferents i la consideració dels indicadors de les competències transversals ens permet parlar d'un projecte globalitzador.

El paper del o de la docent en aquest cas consistirà a motivar, acompanyar, facilitar, orientar i donar suport als i les alumnes en els moments que ho necessitin. Ha de permetre que s'organitzin, facin les seves investigacions, treguin conclusions i, per tant, liderin el seu propi aprenentatge.

Amb aquest model metodològic és crucial establir múltiples moments de regulació al llarg de tot el procés per poder proporcionar una retroalimentació efectiva que permeti als i les alumnes millorar i prendre consciència del seu aprenentatge. Les converses són especialment importants al començament i al final de les sessions per ajudar a aquesta regulació.

Activitat	Descripció de l'activitat d'aprenentatge i d'avaluació	Temporització
	<p>Iniciem la recerca Comprovem les nostres hipòtesis:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Buscant les diferències salarials al món. Sou base Sous mitjans Sous d'Àsia ... - Principals rutes marítimes en l'actualitat, principals ports de mercaderies. Trànsit marítim Trànsit marítim de la Xina, Ports mundials 1, Ports mundials 2, Ports mundials 3 <p>Un cop tinguem les dades tornem a fer una posada en comú.</p> <p>Ens preguntem?</p> <ul style="list-style-type: none"> - Després de validar les dades recollides, compartim les primeres impressions, sobre la producció massiva de peces de vestir en el continent asiàtic i en el continent africà. - Comencem a fer hipòtesis: Buscant les diferències salarials al món. L'elaboració de gràfics senzills ens permetrà veure la relació de les diferències de sou base amb la deslocalització i entendre el funcionament de les principals rutes marítimes en l'actualitat i dels principals ports de mercaderies, que hem situat anteriorment en el mapamundi. <p>Traiem conclusions</p> <ul style="list-style-type: none"> - Relacionem les dades obtingudes per poder treure conclusions respecte al consum de roba. - Plantegem el factor ètic de permetre uns sous baixos. - Plantegem el factor ecològic, el viatge de les peces de vestir. - Decidim comunicar el que hem descobert mitjançant una <i>performance</i> artística que gravarem amb vídeo i ho distribuïrem a les xarxes socials. 	<p>1 sessió en grup cooperatiu, posada en comú en gran grup</p> <p>1 sessió en gran grup</p> <p>1 sessió en gran grup</p>

Activitat	Descripció de l'activitat d'aprenentatge i d'avaluació	Temporització
<p>Activitats d'estructuració <i>Què hem après?</i></p>	<p>Som artistes</p> <ul style="list-style-type: none"> - Buscarem un espai emblemàtic del poble o ciutat. Cada alumne portarà una peça de roba que ja no es posi. En aquesta peça s'hi enganxaran dos rètols: un en què es marqui la procedència i el quilometratge i l'altre, el sou diari de les persones treballadores que la fabriquen, per denunciar les condicions laborals i la deslocalització. - Ens posarem en situació en l'espai obert triat i teixirem una xarxa de peces de vestir. <p>Ho publiquem</p> <ul style="list-style-type: none"> - Un cop realitzada la <i>performance</i> i la gravació ho publiquem a les diferents xarxes socials de què disposa l'escola, amb la col·laboració de l'alumnat. <p>Autoavaluació del treball en grups cooperatius</p> <ul style="list-style-type: none"> - Fem una autoavaluació dels aspectes individuals i grupals relacionats amb el treball en grups cooperatius (Rúbrica). <p>Què sabem que no sabíem?</p> <ul style="list-style-type: none"> - Activitat en gran grup en què posarem en comú els nous aprenentatges i aquelles dades que ens han sorprès més. Sobre quines coses pensem diferent de quan vam començar i si ens farà canviar alguna cosa del nostre comportament com a consumidors. 	<p>1 sessió en gran grup</p> <p>1 sessió en petits grups</p> <p>1 sessió de treball individual</p> <p>1 sessió en gran grup</p>
<p>Activitats d'aplicació <i>Apliquem el que hem après</i></p>	<p>Què passa amb la roba quan ja no la volem?</p> <p>Fem una petita investigació d'on va a parar la nostra roba vella quan ja no la utilitzem, utilitzant fonts fidedignes per a la recerca de la informació i mostrant capacitat per extreure conclusions sobre la sostenibilitat i l'impacte a l'entorn.</p> <p>Enllaços:</p> <p>L'abocador de la vergonya. Rac1.</p> <p>Un cementiri de roba al desert d'Atacama, la cara oculta de la "fast fashion" TV3</p> <p>El desierto de Atacama, cementerio tóxico de la moda desechable. NAIZ.</p>	<p>2 sessions en grups cooperatius, 1 sessió de posada en comú en gran grup</p>

BREU DESCRIPCIÓ DE COM S'ABORDEN [ELS VECTORS](#)⁷ EN AQUESTA SITUACIÓ D'APRENTATGE

En aquesta situació d'aprenentatge s'aborden els següents vectors:

[Ciutadania democràtica i consciència global](#)

[Aprenentatges competencials](#)

[Universalitat](#)

Aquesta situació d'aprenentatge, si bé es focalitza en tres vectors, es podrien incloure tots, però n'hi ha un que destaca per sobre de tots els altres, que és el de **ciutadania democràtica i consciència global**, ja que el context i el repte ens portaran a relacionar els nostres hàbits individuals i col·lectius en la compra de peces de vestir i ens faran adonar de les conseqüències del nostre model de consum a escala global. Partim que el nostre alumnat està format per persones amb una curiositat innata per comprendre el món que els envolta, persones singulars amb múltiples potencialitats, capaces de mirar críticament i qüestionar la realitat, amb el compromís d'actuar en el present per construir el futur. Implica un profund respecte per les persones i l'entorn amb la voluntat de fer i dir perquè el món esdevingui un lloc millor per viure i conviure. Esperem, doncs, que al final d'aquesta situació d'aprenentatge el nostre alumnat hagi canviat la manera de mirar i entendre el procés de compra i ús de peces de vestir i que, per tant, d'ara endavant sigui més conscient com a consumidor.

Aprenentatge competencial, perquè es proposa una situació d'aprenentatge que planteja aprenentatges amb sentit, que seran de llarga durada, partint d'una realitat propera i local per entendre'n una a escala global, que es veu afectat pel comportament individual de molts usuaris que molt sovint no veuen ni són conscients dels efectes que produeixen els seus hàbits de consum. Per donar resposta al repte l'alumnat ha d'adquirir els sabers necessaris per desenvolupar aquelles capacitats relacionades amb les accions que se li demanen. Planificar, cercar, treure conclusions, argumentar, cooperar... no es poden fer sense continguts propis de les àrees de coneixement que treballem de forma globalitzada.

La **universalitat** és present en aquesta situació d'aprenentatge perquè parteix d'una realitat propera de l'alumnat i assegura així la seva motivació i el seu compromís amb el projecte. A la vegada proporciona un entorn flexible on tothom hi pot tenir cabuda, ja que promou diferents formes de comunicació i expressió perquè sigui accessible a tothom i tots els alumnes puguin posar en marxa els seus recursos estratègics per assolir entre tots els objectius marcats, cosa que farà que els aprenents tinguin èxit en l'adquisició dels aprenentatges.

⁷ 1. Aprenentatges competencials. 2. Perspectiva de gènere. 3. Universalitat del currículum. 4. Qualitat de l'educació de les llengües. 5. Benestar emocional. 6. Ciutadania democràtica i consciència global.

MESURES I SUPORTS **UNIVERSALS**⁸

1. Treball cooperatiu en petit grup.(agrupament flexible, aprenentatge entre iguals, càrrecs)
2. Treball competencial sobre fets significatius per l'alumnat.
3. Proporciona un entorn flexible on tothom i té cabuda.
4. Treball per projectes.
5. Múltiples maneres per a la representació.
6. Aprenentatge entre iguals
7. Utilització de suports digitals

MESURES I SUPORTS **ADDITIONALS**⁹ O **INTENSIVS**¹⁰

Quines mesures o suports addicionals o intensius es proposen per a cadascun dels alumnes següents:

Alumne/a	Mesura i suport addicional o intensiu

⁸ Les mesures i els suports universals són els que s'adrecen a tot l'alumnat. Han de permetre flexibilitzar el context d'aprenentatge, proporcionar als alumnes i als docents estratègies per minimitzar les barreres d'accés a l'aprenentatge i a la participació que es troben a l'entorn, i garantir la convivència i el compromís de tota la comunitat educativa.

⁹ Les mesures i els suports addicionals s'adrecen a alguns alumnes. Permeten ajustar la resposta educativa de forma flexible, preventiva i temporal, focalitzant la intervenció educativa en aquells aspectes del procés d'aprenentatge que poden comprometre l'avenç personal i escolar.

¹⁰ Les mesures i els suports intensius són específics per als i les alumnes amb necessitats educatives especials, estan adaptats a la seva singularitat i permeten ajustar la resposta educativa de forma extensa, amb una freqüència regular i, normalment, sense límit temporal.